

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 1Co/38/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8714207512
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 06. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Angelovič
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2018:8714207512.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Angeloviča a sudcov JUDr. Mareka Kohúta a JUDr. Anny Ilčinovej, v sporovej veci žalobcu Home Credit Slovakia, a. s., Piešťany, Teplická 7434/147, IČO: 36 234 176, zastúpeného: Advokátska kancelária Korytár s.r.o., Trnava, Sladovnícka 13, IČO: 47 243 279, proti žalovanému A. K., nar. XX.X.XXXX, bytom O., E. XXXX/X, o zaplatení 1.495,52 eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Poprad č.k. 15C/20/2014-56 z 2.6.2017, takto

rozhodol:

Zrušuje rozsudok a vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal uloženia povinnosti žalovanému zaplatiť mu 1.495,52 eur s prísl.. Náhradu trov konania sporovým stranám nepriznal.

2. Vychádzal zo zistenia, že sporové strany uzavreli 4.12.2006 úverovú zmluvu pod č. XXXXXXXXXXXX za účelom kúpy vecí, pričom spotrebný úver bol poskytnutý vo výške 115,51 eur. Žalovaný sa zaviazal tento úver zaplatiť v 9-tich mesačných splátkach po 15,93 eur mesačne. RPMN bola stanovená na 63 %. Uvedená zmluva neobsahovala údaj o konečnej splatnosti uvedeného úveru. Fotokópia predložená ako žiadosť o zmenu výšky úverového rámca bola podpísaná 13.9.2010.

3. Z obsahu predloženej zmluvy je zrejmé, že má podobu štandardnej formulárovej zmluvy typickej tým, že sa uzatvára vo viacerých prípadoch bez možnosti spotrebiteľa zmeniť jej obsah vzhľadom na formulárovú predtlač dodávateľa, čo je nepochybne zhoršením zmluvného postavenia spotrebiteľa ako dlžníka. Spotrebiteľ je tak v danom prípade slabšou zmluvnou stranou, ktorý v snahe získať úver spravidla náležite nevyhodnotí rozsiahle zmluvné podmienky pripravené dodávateľom v časovom predstihu a navyše písané veľmi malým písmom. Táto zmluva neobsahuje údaj o konečnej splatnosti úveru, hoci ide o náležitosti podľa § 4 ods. 2 písm. g) zákona č. 258/2001 Z.z. v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy. V zmysle § 4 ods. 3 citovaného zákona sa poskytnutý úver teda považuje za bezúročný a bez poplatkov. Údaj o konečnej splatnosti úveru nie je možné vyvodiť z počtu splátok, pretože zákon výslovne vyžaduje jeho uvedenie v zmluve. Nie je v súlade princípmi ochrany spotrebiteľa, ak žalobca predkladá spotrebiteľovi zmluvu, ktorá vyžaduje na zistenie podstatných otázok splácania úveru výpočty. Je vylúčené, aby sa zmluva pokiaľ ide o podstatné náležitosti odvolávala na inú listinu, napr. na všeobecné obchodné podmienky alebo sadzobník, ktorých obsah dlžník nemôže vôbec ovplyvniť. Údaje o ročnej úrokovej sadzbe, výške, počte, termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov predstavujú jednu z náležitostí zmlúv o spotrebiteľskom úvere v zmysle § 4 ods. 2 zákona č. 258/2001 Z.z. v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy. Predložené listinné dôkazy neobsahovali zmluvu o revolvingovom úvere, tieto náležitosti vôbec neboli obsiahnuté ako náležitosti zmluvy priamo v texte pôvodnej zmluvy. Žalovanému ako spotrebiteľovi bolo potrebné poskytnúť zvýšenú ochranu v tom, že sa takýto úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Podmienky neboli individuálne dojednané, pretože nestačí, že

sú uvedené na samotnom liste a žalovaný ani nemal možnosť pri uzatváraní zmluvy o spotrebnom úvere žiadnym spôsobom ovplyvniť, či podpíše iba samotnú úverovú zmluvu, alebo aj ďalšie listiny predložené na podpis. Z prehľadu platieb vyplýva, že žalovaný uhradil sumu 1.127,63 eur k 30.7.2012 v rámci revolvingového úveru, a teda bola uhradená istina - úverový rámec, ktorý mu bol poskytnutý. Preto súd žalobu zamietol. Výrok o trovách konania odôvodnil ustanovením § 255 ods. 1 CSP.

4. Proti rozsudku v zákonnej lehote podal odvolanie žalobca a navrhol, aby odvolací súd rozsudok zmenil a žalobe v celom rozsahu vyhovel alebo rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

5. Odvolanie odôvodnil ustanovením § 365 ods. 1 písm. f) CSP, t.j., že súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a ustanovením § 365 ods. 1 písm. h) CSP, t.j. že rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

6. Poukázal na to, že predmetná zmluva o revolvingovom úvere bola medzi žalobcom a žalovaným uzavretá 4.12.2006 za účinnosti zákona č. 258/2001 Z.z.. V čase uzavretia zmluvy o revolvingovom úvere bola v zmysle § 4 ods. 2 písm. g) citovaného zákona jediným dôvodom nepriznania úrokov a poplatkov veriteľovi absencia zákonnej náležitosti, a to výšky ročnej percentuálnej miery nákladov. Zákonom č. 568/2007 Z.z. bol novelizovaný zákon č. 258/2001 Z.z.. Uvedená novela rozšírila sankciu nepriznania úrokov a poplatkov veriteľovi o absenciu ďalších zákonných náležitostí. Prvoinštančný súd v bodoch 8 a 9 rozsudku opakovane uvádza znenie ustanovení § 4 ods. 2, 3 neúčinných v čase uzavretia zmluvy, a dôvod zamietnutia úrokov a poplatkov opiera jedine o tieto ustanovenia. Uvedeným postupom súd prvej inštancie ukladá žalobcovi retrospektívne širšie povinnosti ako tie, ktoré mal v čase uzavretia zmluvy, a zároveň postihuje zmluvu o revolvingovom úvere neexistujúcou sankciou v čase uzavretia zmluvy, ktorou je nepriznanie úrokov a poplatkov z dôvodu absencie konečnej splatnosti úveru, ročnej úrokovej sadzby, výšky, počtu a termínov splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Prvoinštančný súd nevenoval pozornosť aplikácii § 8aa zákona č. 258/2001 Z.z., podľa ktorého sa vznik nároku veriteľa na úroky a poplatky posudzuje podľa znenia zákona účinného do 31.12.2007, resp. v čase podpisu zmluvy. Zároveň súd prvej inštancie neodôvodnil retrospektívnu aplikáciu § 4 ods. 2, 3 zákona č. 258/2001 Z.z., z čoho vyplýva, že konaním prvoinštančného súdu došlo k nesprávnemu posúdeniu veci, a tým k naplneniu odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 2 písm. h) CSP.

7. Závery súdu prvej inštancie boli navyše prekonané rozsudkom Súdneho dvora Európskej únie z 9.11.2006 vo veci C-42/15, Home Credit Slovakia, a.s., proti Kláre Bíroovej, z ktorého vyplýva, že článok 10 ods. 1, 2 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23.4.2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení Smernice Rady 87/102/EHS v spojení s článkom 3 písm. m) tejto smernice sa má vykladať v tom zmysle, že zmluva o úvere nemusí byť nevyhnutne vyhotovená ako jediný dokument, ale všetky náležitosti uvedené v článku 10 ods. 2 uvedenej smernice musia byť vyhotovené písomne alebo na inom trvalom nosiči.

8. Zákon č. 258/2001 Z.z. neustanovoval povinnosť veriteľovi uviesť všetky náležitosti § 4 ods. 2 citovaného zákona jedine v zmluve, pokiaľ bola zabezpečená informovanosť spotrebiteľa tým, že všetky uvedené náležitosti bude mať k dispozícii zrozumiteľným a jasným odkazom na iné listiny pripojené k zmluve. Pokiaľ teda uvedené náležitosti obsahujú úverové zmluvné podmienky uvedené na rube zmluvy o revolvingovom úvere, čím tvoria neoddeliteľnú súčasť zmluvy o revolvingovom úvere a zároveň zmluva o revolvingovom úvere obsahuje jednoznačný odkaz na úverové zmluvné podmienky obsahujúce tieto náležitosti, neznižuje sa tým informovanosť spotrebiteľa o jeho budúcom záväzku. Preto nemožno posúdiť zmluvu o revolvingovom úvere ako bezúrokovú a bez poplatkov vo svetle uvedeného rozsudku Súdneho dvora Európskej únie.

9. Súd prvej inštancie dospel aj k nesprávnym skutkovým zisteniam, pretože v bode 9 odôvodnenia rozsudku uviedol, že žalovaný uhradil celkovo sumu 1.127,63 eur, čím žalobcovi uhradil istinu uplatneného nároku. Žalobca špecifikoval z akých položiek pozostáva uplatnený nárok vo výške 1.495,52 eur, a to z istiny vo výške 982,36 eur, z úroku vo výške 495,03 eur, zo zmluvnej pokuty vo výške 9,60 eur, z úroku z omeškania vo výške 1,08 eur a z poplatku za výpis z účtu vo výške 7,45 eur. Uvedené rozčlenenie obsahoval splátkový kalendár priložený k žalobe zo 16.6.2014. Splátkový kalendár obsahuje prehľad čerpania súm žalovaným, ktorých súčet je uvedený na poslednej strane splátkového kalendára, a to istina vo výške 1.483,19 eur. Istina vo výške 982,36 eur uplatnená v žalobe je preto zostatkom

po započítaní úhrad žalovaného na istinu, úroky a poplatky. Prvoinštančný súd tak dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam z predložených dôkazov, nakoľko žalovaný čerpal sumu vo výške 1.483,19 eur a uhradil sumu 1.127,63 eur, z čoho vyplýva, že istina čerpaného úveru nebola doposiaľ uhradená.

10. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

11. Odvolací súd prejednal vec podľa § 378 ods. 1 CSP a nasl., a to bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a zistil, že odvolanie žalobcu je dôvodné a napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie treba zrušiť.

12. Rozhodnutie súdu prvej inštancie je totiž nepreskúmateľné, pričom jeho nepreskúmateľnosť dosahuje intenzitu nesprávneho procesného postupu znemožňujúceho v strane (v danom prípade žalobcovi), aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, pričom tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

13. Podľa § 4 ods. 2 zákona č. 258/2001 Z.z. (v znení platnom a účinnom od 1.7.2006 do 31.12.2007, t.j. v čase uzavretia predmetnej úverovej zmluvy) zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí obsahuje najmä: g) ročnú percentuálnu mieru nákladov; ak nie je uvedená, spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

14. Podľa § 4 ods. 3 citovaného zákona zmluva ďalej obsahuje:

- a) oprávnenia spotrebiteľa na zníženie nákladov na spotrebiteľský úver pri jeho splatení pred lehotou splatnosti podľa § 6,
- b) sankcie za porušenie zmluvy,
- c) podmienky, za ktorých možno použiť zmenku alebo šek.

15. Až v súvislosti s novelou zákona č. 258/2001 Z.z., vykonanou zákonom č. 568/2007 Z.z., s účinnosťou od 1.1.2008, boli do § 4 ods. 2 zákona č. 258/2001 Z.z. zakotvené ďalšie ustanovenia - požiadavky na náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, a to podľa písm. g) konečná splatnosť spotrebiteľského úveru, podľa písm. h) ročná úroková sadzba; v prípade variabilnej ročnej úrokovej sadzby zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať podmienky zmeny variabilnej ročnej úrokovej sadzby, ako aj index alebo referenčnú sadzbu, ktoré sa vzťahujú na pôvodnú variabilnú ročnú úrokovú sadzbu, podľa písm. i) výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov.

16. Rovnako s účinnosťou od 1.1.2008 (na základe novely vykonanej zákonom č. 568/2007 Z.z.) v § 4 ods. 3 zákona č. 258/2001 Z.z. bolo zakotvené, že ak zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa ods. 2 písm. a), b), d) až j), k) a l) poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

17. Z ustanovenia § 8aa ods. 2 zákona č. 258/2001 Z.z. (v znení zákona č. 568/2007 Z.z. s účinnosťou od 1.1.2008) vyplýva, že ustanoveniami tohto zákona sa spravujú aj právne vzťahy vzniknuté pred 1.1.2008; vznik týchto právnych vzťahov, ako aj nároky z nich vzniknuté pred 1.1.2008 sa však posudzujú podľa doterajších predpisov.

18. V prejednávanej veci bolo nepochybne preukázané, že predmetná zmluva o revolvingovom úvere pod č. XXXXXXXXXXXX bola uzavretá 4.12.2006, teda v čase platnosti a účinnosti zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, a to v znení pred novelou vykonanou zákonom č. 568/2007 Z.z., ktorá nadobudla účinnosť 1.1.2008.

19. Zákon o spotrebiteľských úveroch v znení platnom do 31.12.2007 nezakotvoval v § 4 ods. 2 náležitosti úverovej zmluvy, o ktoré svoje rozhodnutie oprel súd prvej inštancie, a to pokiaľ ide o konečnú splatnosť spotrebiteľského úveru, ročnú úrokovú sadzbu a výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, pretože tieto náležitosti sa stali povinnou súčasťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere až od 1.1.2008, t.j. v znení zákona č. 568/2007 Z.z.. Zároveň treba konštatovať (v zmysle vyššie naznačeného), že zákon č. 568/2007 Z.z. nemá retroaktívnu účinnosť so zreteľom na jeho ustanovenie § 8aa ods. 2, z ktorého vyplýva, že právne vzťahy vzniknuté pred 1.1.2008 sa posudzujú podľa doterajších predpisov, t.j. podľa znenia zákona č. 258/2001 Z.z. v jeho znení platnom a účinnom do 31.12.2008, t.j. bez požiadaviek na obsah úverovej zmluvy, o ktoré sa opiera súd prvej inštancie.

20. Z uvedeného preto vyplýva, že závery súdu prvej inštancie o absencii podstatných náležitostí úverovej zmluvy vyplývajúcej zo Zákona o spotrebiteľských úveroch, s ktorými zákon spája sankciu bezúročnosti a bezpoplatnosti úveru sú založené na nesprávnom právnom posúdení a retroaktívnom aplikovaní právnych predpisov (znenia Zákona o spotrebiteľských úveroch), ktoré v čase uzavretia predmetnej úverovej zmluvy neboli platné a účinné.

21. Táto okolnosť spôsobuje nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie, pretože je založené na nesprávnom právnom posúdení, nakoľko (ako bolo vyššie uvedené) súd prvej inštancie aplikoval vo veci právne predpisy, ktoré v čase uzavretia predmetnej úverovej zmluvy neboli účinné.

22. Taktiež so zreteľom na odvolacie námietky žalobcu a predložené listinné dôkazy (splátkový kalendár predložený žalobcom) vzbudzujú pochybnosti závery súdu prvej inštancie o tom, že žalovaný uhradil celú istinu, nakoľko podľa výkazov žalobcu čerpal žalovaný celkovo sumu 1.483,19 eur, pričom uhradil 1.127,63 eur. Táto úhrada však nemôže byť (v celej výške 1.127,63 eur) započítaná na čerpanú istinu, čo je pochopiteľné. V každom prípade už len porovnaním týchto súm, javí sa byť pochybný záver súdu prvej inštancie o tom, že bola uhradená celá istina zo strany žalovaného.

23. Preto postupom podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie v zmysle § 391 ods. 1 CSP.

24. Úlohou súdu prvej inštancie v ďalšom konaní bude aplikovať vo veci správne znenie Zákona o spotrebiteľských úveroch v jeho znení platnom a účinnom v čase uzavretia predmetnej úverovej zmluvy a v závislosti od toho urobiť záver, či predmetný úver založený touto úverovou zmluvou možno považovať za úver bezúročný a bez poplatkov. Zároveň bude úlohou súdu prvej inštancie vyhodnotiť náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorá bola medzi sporovými stranami uzavretá v zmysle požiadaviek Zákona o spotrebiteľských úveroch v znení platnom a účinnom v čase jej uzavretia. Taktiež bude úlohou súdu prvej inštancie náležite zistiť, v akom rozsahu bol dlh zo strany žalovaného splatený, pretože závery súdu prvej inštancie o splatení celej istiny javia sa byť taktiež nepreskúmateľné.

25. V novom rozhodnutí o veci rozhodne súd prvej inštancie aj o trovách tohto odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

26. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh - § 428 CSP).